

[Poul Dam.]

tier har været tippet til næsten 2 pct. ved de sidste gallupundersøgelser før et valg, og så kom de ikke ind. Hvis de derimod blev tippet til lidt over 2 pct., kom de ind, for så regnede vælgerne med, at det kunne nytte noget at stemme på partierne.

For at få et sandfærdigt valgresultat tror jeg, det er nødvendigt, at spærrereglen kommer væk. Det siges ganske vist, at der ikke er noget behov for flere partier. Ja, det er altså ikke denne sal, der afgør, hvor mange partier der er brug for, det er vælgerne.

Vi har ét parti, som deltog i det sidste valg, men ikke blev repræsenteret, nemlig venstresocialisterne, og jeg er ganske overbevist om, at hvis der ikke havde været en spærreregul, ville venstresocialisterne være kommet ind i denne sal; det ville have givet 11 deltagere i debatterne, og det ville selvfølgelig have været endnu mere anstrengende, end det er i øjeblikket, men det er en gruppe interesserede mennesker, der ønsker at gøre et stykke arbejde i det danske samfund ud fra deres forudsætninger, og hvis røst også burde kunne høres herinde.

Hr. Tastesen, tror jeg det var, talte om, at vi skulle passe på ikke at ødelægge det parlamentariske system, så det blev dårligere fungerende, for det ville give anledning til parlamentslede. Jeg tror, der er temmelig meget parlamentslede i dette land, men jeg tror også, at den er opstået i en periode, hvor vi havde det mindste antal partier, der har været i mands minde i folketinget, så det er nu ikke alene spørgsmålet om partiernes antal, det er også spørgsmålet om, hvordan de fungerer, og hvor meget de er i overensstemmelse med befolkningen.

Hr. Tastesen nævnte også, at forslaget var uheldigt, fordi det på grund af, at vi anvender den største brøks metode, kunne medføre, at man kunne få et mandat på stemmer, der i virkeligheden kun svarede til et halvt mandat. Hr. Tastesen har ikke regnet det helt igennem. Det er nemlig værre endnu. Sagen er sådan, at hvis man har brøkerne spredt meget stærkt, kan man med den største brøks metode få et mandat på ca. 1.600 stemmer fordelt over hele landet. (Tastesen ryster på hovedet). Jo, man kan. Jeg skal skrive det op på et stykke papir for hr. Tastesen. Det kan man nemlig få, hvis

der er 10 partier, der hver har den sidste brøk på 0,09, og 1 parti, der har brøken 0,10, og 0,10 svarer til 1.600 stemmer.

Hvis man nu kommer ind med denne situation med 1.600 stemmer bag sig, kan man risikere ved det næste valg at forøge sit stemmetal op til 15-16.000 og tabe mandattet, fordi brøkerne så ligger på en anden, uheldig måde. Derfor tror jeg, at den største brøks metode gør, at denne formulering af forslaget ikke kan bruges.

Det er muligt, at det kunne klares, hvis vi i stedet for gik over til at beregne det samlede mandattal ved den D'Hondtske metode, for så ville man altid sikre, at der var stemmer til et helt mandat. Men det er noget, man kan se på i udvalget.

I dette udvalgsarbejde ville det være godt, som også andre ordførere har sagt, om vi kunne se på valgloven som helhed. Vi arbejder med en ganske overordentlig vanskeligt forståelig valglov. Ja, jeg ved godt, at konsulenten i valgspørgsmål kan valgloven, jeg ved også godt, at der er nogle i alle partier, der kan valgloven, men det er et meget begrænset antal mennesker i dette land, der virkelig kan gennemskue, hvad det er, der sker med valgloven, og navnlig er det meget svært for vælgerne at forstå, hvad det egentlig er, der sker, efter at de har været henne at aflevere deres stemme, hvorfor visse mennesker bliver valgt og andre mennesker ikke bliver valgt f. eks.

Sagen er jo også den, at vores valglov er et tilfældighedsarbejde fra 1920, som aldrig nogen sinde siden er blevet gennemarbejdet systematisk. Vi har snakket om det en gang imellem her i salen, men der er aldrig sket noget, for som regel laver man jo først valglovsændringerne, lige før der skal være valg, og så har man ikke tid til den ordentlige revision.

Hvis vi med udgangspunkt i dette forslag kunne få et bredt valglovsarbejde i et udvalg her i huset, tror jeg, det ville være meget nyttigt. Jeg tror ikke, at vi i længden kan leve med den valglov, vi har, selv om vi nu altså har klaret os med den i 53 år.

Om kommunaludvalget kan overkomme en så stor opgave, ved jeg ikke, men hvis man i kommunaludvalget ser, at opgaven er større, end man har regnet med, er der jo altid den mulighed, at man senere kan ned-sætte et særligt udvalg.